

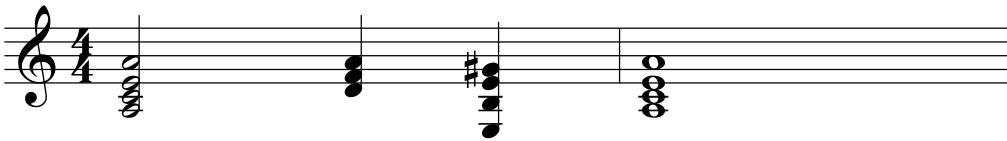
Wekelijks leed

14

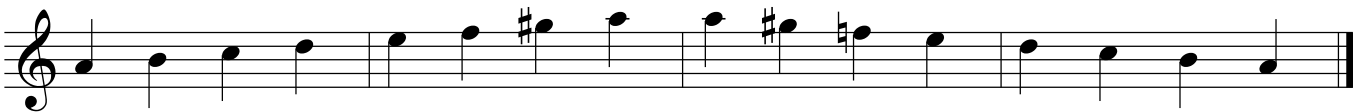
We beginnen deze week met toonladders in harmonisch mineur.

Dat zijn toonladders in mineur, maar dan met de noten die het meest in de basisakkoorden (harmonieën) van de toonsoort voorkomen.

Ik geef even een voorbeeldje van een cadenz (opeenvolging van akkoorden) in a mineur.

Als ik nu noot voor noot de toonhoogtes uit deze cadenz haal, krijg ik vanzelf de toonladder van a mineur. Er is alleen iets raars mee. De zesde noot is een f en de zevende een gis. Daar zit anderhalve toon tussen (een overmatige secunde). Dat is meteen het kenmerk van de harmonische toonladder, die overmatige secunde tussen zes en zeven. Deze week de toonladders van a en e harmonisch mineur.

(Ik zet in de toonladder naar beneden voor de derde noot een extra voorteken (hoeft niet, maar is wel prettig om vergissingen te voorkomen).)

Verder met staccato.

Ik hoop dat de vorige staccato-oefeningen duidelijk hebben gemaakt dat 'gewoon kort' als aanduiding voor staccato niet goed is. Dat je altijd moet nadenken over hoe kort het staccato is.

Een mooi voorbeeld is het gebruik van staccato bij hele lange noten. Anton Bruckner schrijft gerust een staccatopunt boven een hele noot. Als je dan de regel gebruikt van: een derde tot de helft van de oorspronkelijke lengte, klopt er iets niet. Dan had de componist wel een halve noot geschreven in plaats van een hele noot met een staccatopunt. In dit soort gevallen is het belangrijk om te kijken wat je denkt dat de componist bedoeld heeft. In het geval van Bruckner wordt de punt op de noot meer gezien als een brede muzikale komma die geen tijd kost. Een reguliere komma is namelijk vaak ook een aanwijzing voor een korte stop in de muziek.

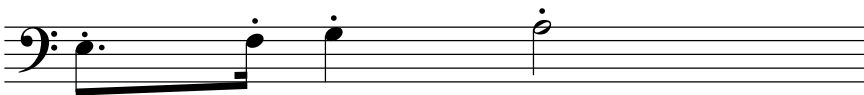
De opdracht lijkt een beetje op de opdracht uit Wekelijks Leed 12.

Neem een bekend muziekstuk. Liefst een niet zo moeilijk stuk, zodat je je geheel op de articulatie kunt storten.

Speel het stuk nu met op ALLE noten een staccatopunt. Kwart, achtste en hele noten, maakt niet uit. Alles staccato.

Nu komt het moeilijke aan deze opdracht: bedenk bij de noten hoe kort ze moeten. Een kwart met staccato is heel anders dan een achtste of een zestiende. Alles moet ook een relatie tot elkaar hebben.

Bijvoorbeeld:

Speel je eerder als:

Dan als:

Maar dat is ook afhankelijk van jouw stuk en de manier waarop jij het wilt spelen. Het is dus een zoektocht naar het juiste staccato.

Als je dit voortaan in je spelen kunt laten horen, zul je merken dat de muziek niet alleen veel mooier wordt, maar ook leuker om uit te voeren.